

رئیس کارگروه علوم دریایی وزارت علوم در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

تربیت دانشجویان

متناسب با نیازمان در دریا نبوده است

ساماندهی رشته‌های دریایی در طرح جامع علوم دریایی

وزارت علوم کشتی آموزشی می‌خرد

زهرا رضاعی
رئیس کارگروه دانشگاه

سیاست‌های کلی توسعه دریامحور در ۹ بند از سوی مقام معظم رهبری در نیمه آبان ماه امسال به روسای ۳ قوه ابلاغ شد تا از این طریق بستر برای توسعه اقتصادی در این حوزه فراهم شود. موقعیتی که با توجه به شرایط جغرافیایی کشور و همچنین چالش‌های اقتصادی امروز، اهمیت دوچندانی برای ما خواهد داشت. در این میان اما بند ششم این سیاست

محمد حسن شجاعی فرد؛ رئیس کارگروه علوم دریایی وزارت علوم در گفت‌وگو با «فرهیختگان» گفت: «در ۷ آذر ماه سال گذشته، مقام معظم رهبری دیداری با فرماندهان نیروی دریایی داشتند و در آنجا به بحث در لزوم استفاده از ثروت عظیمی که ایران از شمال و جنوب در اختیار دارد، تاکید کردند. یکی از بخش‌های مهم تحقق آن هم تامین نیروی انسانی است. بعد از این صحبت‌ها، در همان آذر ماه سمیناری در دانشگاه علم و صنعت با حضور متخصصان این حوزه مانند امیرسردار سیاری برگزار و در آن پیشنهاد ایجاد کارگروهی در این رابطه مطرح و بنده هم به عنوان رئیس آن معرفی شدم. «استاد ممتاز دانشگاه علم و صنعت ایران تصریح کرد: «با توجه به اینکه معاون آموزشی وزارت علوم در این سمینار سخنرانی داشت و اهمیت دریا در آنجا بیان شد، این مقام مسئول عنوان کرد که کنار پنج گروه فنی و مهندسی، علوم پایه، علوم انسانی، علوم کشاورزی و هنر گروه دیگری هم برای علوم دریایی راه‌اندازی کنیم و در نهایت در اسفند سال گذشته کارگروه علوم دریایی در معاونت آموزشی وزارت علوم ایجاد شد. «شجاعی فرد گفت: «بعد از شکل‌گیری ما از ۱۵ نفر از روسای دانشگاه‌هایی که رشته دریا داشتند، دعوت کردیم تا چالش‌هایشان را مطرح کنند و در مقابل هم از مصرف‌کنندگان نیروی انسانی مانند وزارت نفت، بنادر و کشتیرانی، شيلات و... دعوت کرده و آنها هم نیازهایشان را مطرح کردند. حتی موضوع نیروی دفاعی هم طرح شد که یک جلسه را با حضور امیر دریا در ایران، فرمانده نیروی زمینی برگزار کردیم.»

نیروی انسانی تربیت شده در حوزه دریا متناسب با نیاز نبوده است

رئیس کارگروه علوم دریایی وزارت علوم بیان داشت: «در یک سال گذشته در حال ساماندهی رشته‌های مرتبط با دریا هستیم. یعنی می‌خواهیم تناسبی با آمایش آموزش عالی و تنظیم طرح جامع علوم دریایی کشور را داشته باشیم تا از این طریق بتوانیم نیروی انسانی را متناسب با نیاز صنعت تربیت کنیم. امروز بسیاری از افرادی که تربیت می‌شوند، در این حوزه به کار گرفته نمی‌شوند. به‌طور مثال ما ۱۰۰ نفر را در حوزه حقوق دریایی تربیت می‌کنیم اما تنها سه نفرشان در این حوزه استخدام شده و ۹۷ نفر دیگر وکیل می‌شوند. قطعا چنین ریل‌گذاری‌ای مشکلی از حوزه دریای کشور حل نمی‌کند. او بیان داشت: «از آنجایی که اقتصاد دریا در کشورمان فعال نیست، نیروی انسانی که در این حوزه تربیت می‌شوند نهایتا پنج نفرشان در این حوزه به کارگیری شده و باقی در امور دیگر مشغول به فعالیت می‌شوند. به همین دلیل در یک سال گذشته هماهنگی‌هایی برای ایجاد ارتباط بهتر برای تامین و به کارگیری نیروی انسانی مورد نیاز حوزه دریا انجام دادیم. خوشبختانه در جلسات ما معاون سازمان سنجش هم حضور دارد که ظرفیت‌های سه سال گذشته در رشته‌های مرتبط با دریا را ارائه داده تا بتوانیم تصمیمی در این زمینه بگیریم. «شجاعی فرد افزود: «تا امروز نیروی انسانی که در این زمینه تربیت می‌کردیم متناسب با نیاز دریا نبوده است. مثلا چالشی که همه پیش‌ها از بنادر کشتیرانی، شرکت ملی نفتکش و... مطرح می‌کردند، این بود که آنها نیرویی می‌خواهند که در عرشه کار کنند. برای این منظور هم فرد باید سه تا چهار ماه کارآموزی را در عرشه می‌دید، اما بخشی از جمعیت دانشجویی ما

به بحث تأمین و ارتقای سرمایه انسانی و ایجاد پست‌های علمی، آموزشی و پژوهشی برای توسعه دریامحور و زیست بوم نوآوری و فناوری دریایی تاکید کرده، بندی که تحقق آن ارتباط مستقیمی با نظام آموزش عالی کشور دارد. به عبارت دقیق‌تر این دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی هستند که وظیفه تربیت نیروی انسانی و انجام فعالیت‌های تحقیقاتی برای رسیدن به زیست بوم نوآوری و فناوری را برعهده دارند. حوزه‌ای که رشته‌های مرتبط به آن رانمی‌توان در همه دانشگاه‌ها پیدا کرد. اگر از دانشگاه‌هایی که در استان‌های همجوار با دریا هستند، بگذریم، باید عنوان کرد در

بعد از فارغ‌التحصیلی هنوز کشتی‌را از نزدیک ندیده است. چنین نیرویی چطور می‌خواهد کشتی را هدایت کند؟»

قرار است یک کشتی آموزشی برای کارآموزی فارغ‌التحصیلان خریداری شود

استاد ممتاز دانشگاه علم و صنعت ایران در همین زمینه افزود: «یکی از کارهایی که باید انجام شود، این است که ما باید یک کشتی آموزشی داشته باشیم تا همه دانشجویان دانشگاه‌هایی که رشته دریا دارند، بتوانند از این طریق با بخش‌های مختلف کشتی و راهبری آن آشنا شوند. نکته دیگر اینکه فردی که به دریا می‌رود، مانند رشته‌های پرستاری باید سلامت کامل داشته باشد تا بتواند مدتی روی دریا بماند. اما گاهی دانشجویانی را پذیرش می‌کردیم که در پایان دوره متوجه می‌شدیم که فلان دانشجو نقص عضو جدی دارد یا چشم‌هایش بی‌نهایت ضعیف است. امروز کاری که کردیم این است که ظرفیت پذیرش را دو تا سه برابر اعلام کردیم و بعد از انجام مصاحبه آنها را پذیرش می‌کنیم. برای خرید کشتی آموزشی منتظر هستیم تا سازمان برنامه و بودجه، تأمین مالی آن را انجام دهد. او تصریح کرد: «این کشتی در یکی از دانشگاه‌هایی که در جنوب یا شمال کشور هستند، آماده می‌شود و کارآموزی همه دانشجویان و فارغ‌التحصیلان در آن با حضور افراد متخصص دنبال می‌شود. یعنی این کشتی از سوی وزارت علوم برای یکی از دانشگاه‌ها با شرایط قید شده، خریداری می‌شود. رئیس کارگروه علوم دریایی وزارت علوم بیان داشت: «همچنین پیشنهادی در حال بررسی است که نیروی انسانی این حوزه از طرف بخش‌های مصرف‌کننده، بورسیه تحصیلی شوند. به‌طور مثال در وزارت نفت، بخش بنادر و کشتیرانی، شيلات و نیروی دریایی و دیگر بخش‌ها در زمینه علوم دریایی، افراد باهوش وارد میدان شده و بتوانند آینده شغلی‌شان را تضمین شده ببینند. کار دیگری را که دنبال می‌کنیم این است که دانشگاه‌هایی تنها اقدام به پذیرش دانشجو در این حوزه کنند که نزدیک به دریا باشند. امروز دانشگاه‌هایی را داریم که نزدیک به هزار کیلومتر از دریا فاصله دارند. تلاش کردیم تا این مأموریت بیشتر برعهده دانشگاه‌هایی باشد که به دریا نزدیک هستند.»

شجاعی فرد با بیان اینکه در بیانیه‌های اخیر که مقام معظم رهبری ارائه فرمودند، بندی را که همان ماده ۶ است ابلاغ کردند که تحقق آن وظیفه وزارت علوم است، گفت: «بر اساس این ماده باید بحث تربیت نیروی انسانی متعهد و کارا برای فعالیت‌های علمی، آموزشی و پژوهشی و مباحث فناوری و نوآوری در زمینه دریا برای تحقق هشت محور دیگر انجام شود. بنابراین ما امروز مسئولیت‌مان بسیار سنگین‌تر می‌شود که خوشبختانه از دیگر ارگان‌های مرتبط با این حوزه، جلوتر حرکت کرده‌ایم. «استاد ممتاز دانشگاه علم و صنعت گفت: «از لحاظ تربیت نیروی انسانی به خاطر تصمیماتی که در یک سال گذشته گرفتیم، کمی جلو افتاده‌ایم اما باید بیشتر پیگیری کنیم. لازم است تا نیروی کارآمد را در زمینه‌های مختلف بخصوص اقتصادی بیشتر تربیت کنیم. همچنین باید به دنیا بیشتر نگاه کرد که ببینیم چه رشته‌هایی در این زمینه دارند که توانستند اقتصاد را در حوزه دریا فعال کنند. همچنین باید در کنار آن بورسیه تحصیلی را هم دنبال کنیم تا بتوانیم

استان‌های دیگر شاید تنها معدود دانشگاه‌های مطرح کشور باشند که رشته‌های دریایی دارند. البته این بدان معنی نیست که برای تحقق این سیاست‌ها، باید مجوز پذیرش دانشجو در چنین رشته‌هایی برای همه دانشگاه‌ها صادر شود، بلکه نیاز به همکاری بیشتر در راستای استفاده بهتر از امکانات موجود وجود دارد. همچنین یکی از چالش‌های تربیت نیروی تخصصی مورد نیاز بخش دریا آن است که نیازسنجی درستی در این زمینه صورت بگیرد، اتفاقی که می‌طلبد با ابلاغ این سیاست‌ها، مسئولان آموزش عالی توجه جدی‌تری به آن داشته باشند.

در حوزه دریا موثر باشیم. با این حال باید یک همگرایی ملی و خرد جمعی در این حوزه حکمفرما باشد تا بتوانیم کل فرمایش مقام معظم رهبری را به صورت زنجیره‌وار دنبال کنیم. یعنی اگر ما نیرو را تربیت کنیم اما در مقابل وزارت نفت، شيلات، بنادر و کشتیرانی وظیفه خودشان را انجام ندهند، طبیعتا کار جلو نمی‌رود.»

سرفصل‌های درسی رشته‌های مرتبط با دریا باید تغییر کند

او ادامه داد: «یکی از تصمیماتی که باید بگیریم این است که بتوانیم نماینده بخش‌های مختلف را به صورت دائمی در کارگروه دعوت کنیم تا هم در جریان تصمیمات آنها در حوزه‌های کاریشان قرار بگیریم و هم بتوانیم نیروی انسانی مرتبط با آنها را تربیت کنیم. رئیس کارگروه علوم دریایی وزارت علوم ادامه داد: «اما حتما باید به سرفصل‌های درسی هم ورود کنیم. یعنی اصلاح‌کاران کارگروه این است. وقتی نظام جامع را می‌نویسد باید در پایان آن بگوید که سرفصل‌هایی که تا امروز درس داده می‌شد، با توجه به بررسی‌هایی که انجام دادیم، سرفصل‌های کاملی نبوده و امروز با توجه به ابلاغ سیاست‌ها بارمان هم سنگین‌تر شده و البته از این بابت هم خوشحالیم. قطعا باید به رشته‌های مورد نیاز که در دریا است ورود کنیم. «شجاعی فرد گفت: «یکی از چالش‌هایی که بعد از بررسی‌ها به آن رسیدیم، این است که استادی متخصص فیزیک دریا است و با اصرار و کمک مسئولان ذی‌ربط هم پذیرش دانشجو در این رشته را دنبال می‌کند، اما در حیطه اجرا کاری برای این فارغ‌التحصیلان وجود ندارد. او خاطر نشان کرد: «نکته مهم این است که از زمان ابلاغ سیاست‌ها، دو هفته‌ای گذشته و اگر بخواهیم آن را با تعارف بگذرانیم، بقیه سال هم می‌گذرد و امیدوارم همه دست به دست هم دهیم تا این کار مهم را دنبال کنیم.»

پژوهش‌های دانشجویی با موضوع دریا نزولی شد

در کنار مباحث آموزشی، پژوهش از جمله موضوعات بخش‌های مهم برای رسیدن به زیست بوم نوآوری و نوآوری دریا به شمار می‌رود. کاری که وظیفه محققان هم برعهده دانشگاه‌ها است. در اینجا با نگاهی اطلاعات آماری موجود در سایت گنج (پایگاه اطلاعات علمی ایران) می‌توان عنوان کرد دریا یکی از بخش‌های نسبتا مغفول مانده در حوزه پژوهش به شمار می‌رود. طبق اطلاعات این سایت ۷ هزار و ۸۲ رساله و پایان‌نامه با موضوع دریا به ثبت رسیده است. پایان‌نامه‌هایی که بخش عمده آن یعنی ۶ هزار و ۲۹۹ مقاله از سوی دانشجویان کارشناسی ارشد و ۷۷۳ مقاله هم از سوی دانشجویان دکتری منتشر شده است. نکته جالب اینکه رشد صعودی مقالات در این حوزه، از اواخر دهه ۸۰ شروع شد و در سال ۱۳۸۷ به ۷۷ مقاله رسید که این

میزان سال ۸۸ به ۱۷۲ مقاله رسید. این میزان در سال‌های ۹۶ و ۹۷ به اوج خود رسید و به ترتیب ۶۰۹ و ۶۱۶ مقاله در این زمینه به چاپ رسید. این روند اما از سال ۹۸ به شیب نزولی به خود گرفت به طوری که ۵۵۶ مقاله در آن سال داشتیم. همچنین تا آبان ماه امسال هم فقط ۴۰ مقاله در این پایگاه به ثبت رسیده است. نکته دیگر اینکه عمده موضوعات مقالات منتشر شده با کليدواژه دریا به ترتیب در حوزه مهندسی عمران، مهندسی منابع طبیعی، زمین‌شناسی، جغرافیا و مهندسی کشاورزی بوده است. اما موضوع زمانی جالب‌تر می‌شود که بدانیم بار اصلی انجام این پژوهش‌ها برعهده دانشجویان دانشگاه تهران، تربیت مدرس، فردوسی مشهد و شهید بهشتی بوده است. در این میان سهم دانشگاه‌هایی که همجوار با دریا هستند کم‌رنگ بوده است.

یکمهر حملی

آگهی مناقصه عمومی

شماره: ۱۴۲/عمران/۱۹
موضوع مناقصه: تکمیل تعمیرات اساسی جاده بندر خمیر
مهلت و نحوه دریافت اسناد:
مقاضیان شرکت در مناقصه می‌توانند از تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۳۰ تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۲/۹/۶ ساعت ۱۴:۰۰ به مارا جعه به سایت www.setadiran.ir نسبت به دریافت (خرید) رایگان اسناد اقدام نمایند.
* ضمنا دریافت آگهی از سایت‌های www.shahidrajaeport.pmo.ir و www.setadiran.ir
رسیدگی - تلفن: ۰۷۶۳۲۱۱۳۳۶۰۶
- مهلت و محل تسلیم پاکات و بازگذاری اسناد:
مقاضیان باید پیشنهادات خود را تا ساعت ۱۴:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۹/۲۰ در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) به آدرس www.setadiran.ir بازگذاری نمایند.
تبصره: مقاضیان مکلفند علاوه بر بازگذاری اسناد خود در سایت مذکور نسبت به تحویل فیزیکی صرفا پاکت الف محتوی ضمانتنامه شرکت در مناقصه حداکثر تا مورخ ۱۴۰۲/۹/۲۱ ساعت ۱۴:۰۰ به دبیرخانه مرکزی اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان - مجتمع بندری شهید رجایی - ساختمان مرکزی - طبقه همکف اقدام نمایند.
تبصره ۲: کلیه مراحل برگزاری از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و گشایش پاکت الکترونیکی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. بدیهی است در صورت عدم انجام فرایند در سامانه مذکور پیشنهاد ارائه‌شده به صورت فیزیکی مورد قبول واقع نمی‌گردد.
تضمین شرکت در مناقصه: مناقصه‌گران می‌بایست ضمانتنامه بانکی بدون قید و شرط و قابل تمدید به دفعات یا اصل فیش واریز وجه به حساب شماره ۴۱۰۱۰۶۵۷۱۱۲۱۴۸۵۳ به نام نتخواه‌گردان پرداخت بندر شهید رجایی نزد بانک

آگهی مزایده

موضوع: واگذاری بوفه مدارس سما کرمان
حوزه معاونت امور مدارس دانشگاه آزاد اسلامی کرمان قصد دارد بوفه مدارس خود واقع در شهر کرمان به شرح جدول ذیل را از طریق مزایده به افراد حقیقی و حقوقی واجد شرایط واگذار نماید. لذا از مقاضیان دعوت می‌شود جهت بازدید از ساختمان بوفه و دریافت اسناد مزایده همه روزه از شنبه تا چهارشنبه شنبه ساعت ۸ تا ۱۳ (به غیر از روزهای تعطیل) به شرح ذیل به دانشگاه آزاد اسلامی کرمان مراجعه نمایند.
مهلت و مکان دریافت اسناد و اطلاعات: از تاریخ درج آگهی به مدت ده روز کاری - ساختمان اداری شماره ۲ دانشگاه - حوزه معاونت امور مدارس مهلت و مکان تحویل اسناد: مقاضیان می‌توانند از تاریخ درج آگهی به مدت ده روز کاری نسبت به بازدید از مکان و اطلاع از شرایط و امکانات در مهلت مقرر اقدام و مدارک و مستندات مربوطه را طبق شرایط مزایده به دفتر حراست واقع در طبقه همکف ساختمان اداری شماره یک تسلیم نمایند.
دانشگاه در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادات دارای اختیارات تام بوده و هزینه درج آگهی‌ها در روزنامه سراسری و محلی استان بر عهده برنده مزایده می‌باشد.

دبستان پسرانه سما	کرمان - خ گل‌دشت - کوچه ۵۱	کانکس ۱۲ متری
دبستان دخترانه سما	کرمان - خ گل‌دشت - کوچه ۵۷	کانکس ۴ متری
دبیرستان پسرانه سما	کرمان - شهرک خواجه - بلوار سما - مجتمع پسرانه سما	کانکس ۸ متری

معاونت امور مدارس دانشگاه آزاد اسلامی کرمان

کانون تبلیغاتی سیهر جوان

۰۹۳۹۸۸۸۸۶۹۹

مدرسه عالی مهارتی رسانه‌ای فرهیختگان

۰۹۱۰۸۱۰۶۵۳۵